

تبیین جایگاه بیانیه گام دوم انقلاب در اسناد سیاستی جمهوری اسلامی ایران و الگوی پیاده سازی مفاهیم آن در نظام آموزش عالی سلامت

دکتر عطااله پورعباسی

عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

گام دوم؛ با صلابت...

«...دانش، آشکارترین وسیله‌ی عزت و قدرت یک کشور است. روی دیگر دانایی، توانایی است. دنیای غرب به برکت دانش خود بود که توانست برای خود ثروت و نفوذ و قدرت دو‌یست‌ساله فراهم کند و با وجود تهیدستی در بنیانهای اخلاقی و اعتقادی، با تحمیل سبک زندگی غربی به جوامع عقب‌مانده از کاروان علم، اختیار سیاست و اقتصاد آنها را به دست گیرد. ما به سوءاستفاده از دانش مانند آنچه غرب کرد، توصیه نمیکنیم، اما مؤکداً به نیاز کشور به جوشاندن چشمه‌ی دانش در میان خود اصرار می‌ورزیم. بحمدالله استعداد علم و تحقیق در ملت ما از متوسط جهان بالاتر است. اکنون نزدیک به دو دهه است که رستاخیز علمی در کشور آغاز شده و با سرعتی که برای ناظران جهانی غافلگیرکننده بود - یعنی یازده برابر شتاب رشد متوسط علم در جهان - به پیش رفته است. دستاوردهای دانش و فناوری ما در این مدت که ما را به رتبه‌ی شانزدهم در میان بیش از دو‌یست کشور جهان رسانید و مایه‌ی شگفتی ناظران جهانی شد و در برخی از رشته‌های حساس و نوپدید به رتبه‌های نخستین ارتقاء داد، همه‌وهمه در حالی اتفاق افتاده که کشور دچار تحریم مالی و تحریم علمی بوده است. ما با وجود شنا در جهت مخالف جریان دشمن‌ساز، به رکوردهای بزرگ دست یافته‌ایم و این نعمت بزرگی است که به‌خاطر آن باید روز و شب خدا را سپاس گفت...»

گزیده‌ای از بیانیه «گام دوم»: خطاب به ملت ایران

گام دوم به مثابه یک اصل

DOCTRINES

A truth of salvation that God reveals to man.

Doctrines are eternal and do not change; they pertain to eternal progression and are relatively few in number.

WHY

PRINCIPLES

Doctrinally based guidelines for the exercise of agency.

Principles arise from doctrines and do not change; they provide direction but are not specific behaviors or actions.

WHAT

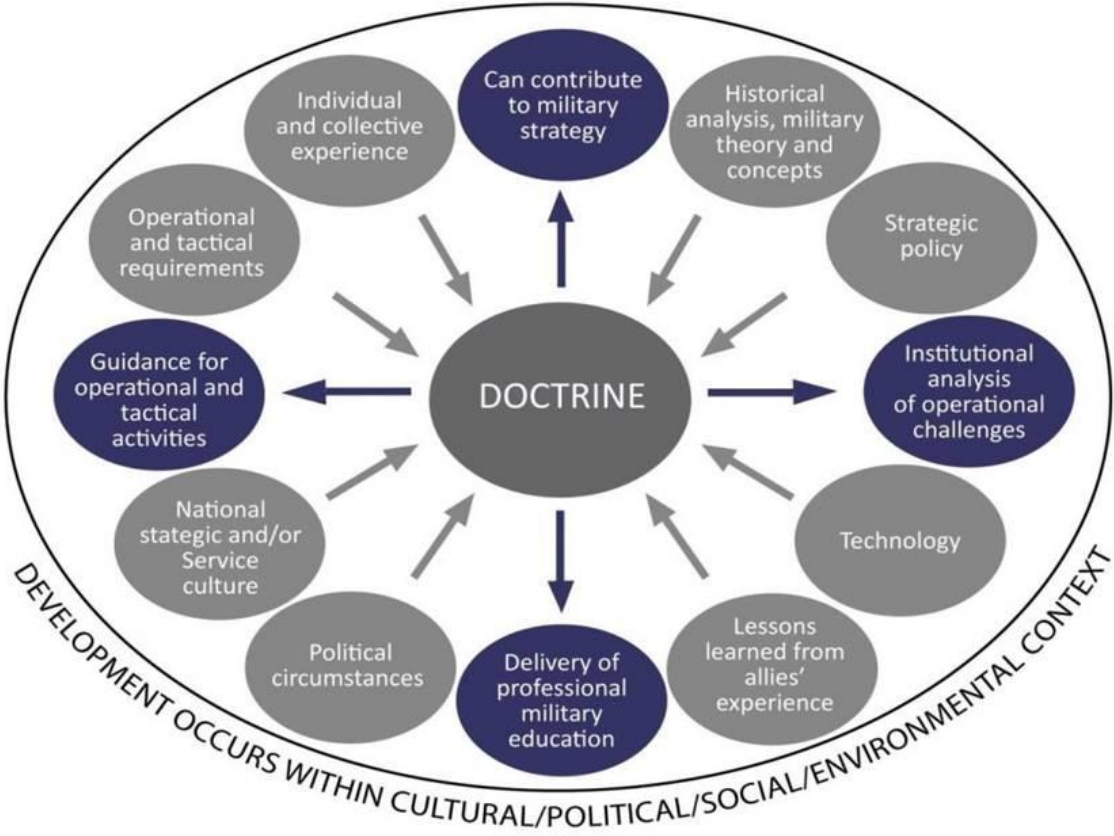
APPLICATIONS

Actual behaviors, actions steps or practices.

Applications grow out of principles and can vary according to needs or circumstances.

HOW

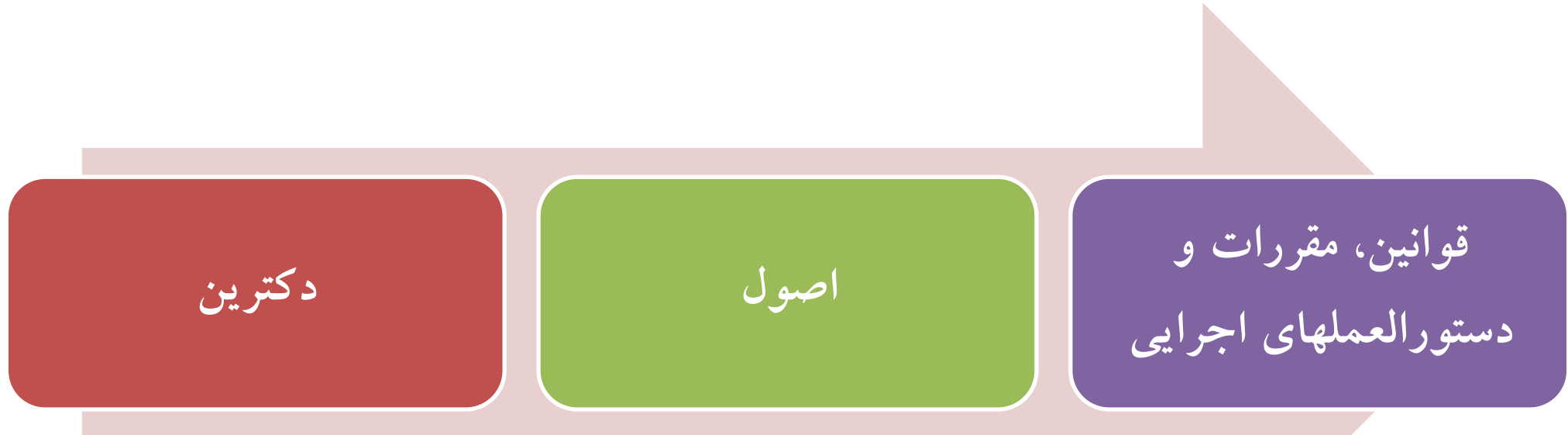
راهنمای کلی برای تدوین عملیات

چارچوب کلی برای تحلیل عملکردها

- Key roles of doctrine
- Major influences on doctrine

توالی اسناد بالادستی

دکترین

اصول

قوانین، مقررات و
دستورالعملهای اجرایی

❖ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

❖ وصیت نامه امام خمینی (ره)
❖ سند چشم انداز
❖ بیانیه «گام دوم»

❖ نقشه جامع علمی کشور
❖ سیاستهای کلی نظام سلامت
❖ طرح تحول نظام سلامت
❖ بسته های تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی
❖ برنامه های ۵ ساله توسعه

DOTRINE

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

PRINCIPLES

سند چشم انداز ۱۴۰۴

APPLICATIONS

برنامه توسعه پنجساله سوم

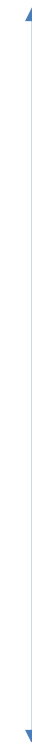
برنامه توسعه پنجساله چهارم

برنامه توسعه پنجساله پنجم

برنامه توسعه پنجساله ششم

۱۳۸۴

۱۴۰۴

DOTRINE

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

PRINCIPLES

بیانیه «گام دوم»

APPLICATIONS

برنامه توسعه پنجساله اول

برنامه توسعه پنجساله دوم

برنامه توسعه پنجساله سوم

برنامه توسعه پنجساله چهارم

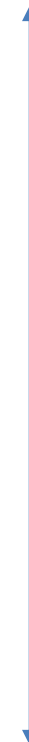
برنامه توسعه پنجساله پنجم

برنامه توسعه پنجساله ششم

برنامه توسعه پنجساله هفتم

برنامه توسعه پنجساله هشتم

۱۴۰۴

۱۴۴۴

اصول تا عمل

- ✓ اصول، نقشه راه کلی نظام را ترسیم و مسیر حرکت را برای همگان تبیین می کنند.
- ✓ روح اصول، در سراسر شئون اجرایی یک نظام جاری و ساری می شود.
- ✓ اصول مستقیماً در قوانین منعکس نمی شوند، ولیکن کلیه قوانین مبتنی بر اصول تقنین می گردد.

تحلیل محتوای بیانیه

- ✓ محتوای بیانیه گام دوم از سوی یک پانل نخبگان، تحلیل محتوا شد.
- ✓ گزاره های الزام آور این سند در قالب گزاره های «باید» و «نباید»، احصا گردید.
- ✓ گزاره های مرتبط در یک طبقه قرار گرفت.

۱۰۷ گزاره الزام آور

فراوانی گزاره ها	حیطه
۱۵	حاکمیت
۱۲	دانش
۶	فسادزدایی
۵	تعاملات بین الملل
۷	جوان گرایی
۳	دشمن شناسی
۵	مقاومت ملی
۱۰	خودباوری و امید
۳	اجتماعی
۱۳	توسعه فرهنگی
۱۹	اقتصاد
۹	عدالت

تحلیل کمی بیانیه

✓ از مجموع ۱۰۷ گزاره احصا شده، ۴۴ گزاره الزام آور مرتبط با مأموریت‌های نظام سلامت کشور است (آموزش، پژوهش و ارائه خدمات سلامت)

✓ از مجموع ۴۴ گزاره ای که به نوعی مرتبط با سلامت است، ۱۴ گزاره به صورت مستقیم به مقوله دانش و فناوری اشاره دارند

گزاره های مرتبط با دانش و فناوری

- ✓ مطالعه و مقایسه دستاوردهای انقلاب با مدتهای مشابه در انقلابهای بزرگ
- ✓ اتکا به توانایی داخلی
- ✓ تبدیل علم و فناوری به موتور پیشران کشور
- ✓ سنگین کردن کفه عدالت در تقسیم امکانات عمومی کشور
- ✓ پیشرفت در علم
- ✓ تأثیر اساسی در منطقه
- ✓ نیل به رتبه های بالا در دانشها و فناوری های مهم
- ✓ تبدیل ایران به الگوی کامل نظام پیشرفته اسلامی
- ✓ جوشاندن چشمه دانش در میان خود در کشور
- ✓ عبور از مرزهای کنونی دانش در مهمترین رشته ها و دست یابی به قله ها
- ✓ ادامه شتاب تولید علم با شدت بالا
- ✓ در پیش گرفتن راه توسعه دانش با احساس مسئولیت بیشتر و همچون یک جهاد توسط جوانان
- ✓ ناکام سازی دشمن بدخواه و کینه توز با جهاد علمی
- ✓ دانش بنیان شدن اقتصاد کشور

سه مقوله اصلی منتج از گزاره ها

نیل به مرجعیت علمی و ارتقای
عزت ملی

علم نافع و در خدمت نیاز جامعه

عدالت در دسترسی و رفع
محرومیت

تناظر سیاستهای تحولی با اصول «گام دوم»

عدالت در دسترسی و رفع
محرومیت

مأموریت گرایی و آمایش
سرزمینی

بسته توسعه مجازی سازی

بسته توسعه زیرساختها

بسته ارتقای آزمونها

علم نافع و در خدمت نیاز
جامعه

بسته توسعه آموزش پاسخگو

بسته توسعه هدفمند برنامه های
علمی

بسته اعتباربخشی

نیل به مرجعیت علمی و ارتقای
عزت ملی

بسته آینده نگاری و مرجعیت
علمی

حرکت به سمت دانشگاههای
نسل سوم

توسعه بین المللی سازی
آموزش پزشکی

ادامه راه...

✓ طراحی نظام دیده بانی «گام دوم»

✓ تشکیل شورایی جهت تبیین انطباق کلیه قوانین و دستورالعملها با بیانیه «گام دوم»

✓ ترسیم نقشه حرکت ایران ۱۴۴۴، مبتنی بر اصول «گام دوم»، خصوصاً در سطح Sub-

Principles:

❖ نقشه علمی کشور

❖ قوانین مرتبط